

РЕЗЮМЕ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

на полковник доцент доктор Георги Димитров Димов,
представени за рецензиране и участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ в катедра „Политики, стратегии и отбранително планиране“ на факултет „Национална сигурност и отбрана“ във Военна академия „Г. С. Раковски“, в област на висшето образование „Сигурност и отбрана“, професионално направление „Национална сигурност“, обявен със Заповед № ОХ-699 от 28.08.2020 г., изменена със Заповед № ОХ-740 от 16.09.2020 г. на министъра на отбраната на Република България и в Държавен вестник брой № 85 от 02.10.2020 г.

1.1. Кризисният мениджмънт между мира и войната. Военна академия "Георги Стойков Раковски", 2020. ISBN 978-619-7478-40-2.

В монографичното произведение е развита тезата, че кризисният мениджмънт не може да се представя от определена гледна точка – военна, икономическа, техническа, политическа и пр., а той по-скоро е интегрален резултат от решението, което дадена страна е взела за участие в мениджмънта на международни кризи, и начина, по който нейното ръководство представя своите национални интереси.

Разкрити са теоретичните основи на съвременните международни кризи и кризисния мениджмънт. Предложена е характеристика на международните кризи и е разкрита тяхната роля в международните отношения. Отделено е специално внимание на т.нар. нетрадиционни кризи, свързани с пандемии, кибератаките, незаконната миграция, терористичните атаки и замърсяването на околната среда. Те засягат всички аспекти на обществото – политически, социални, културни и т.н., и имат изключително силно въздействие върху живота на хората. Акцента е поставен върху условията на сигурност след Студената война, в които се проявяват съвременните кризи. Открити са основните фактори на кризисния мениджмънт и принципите за вземане на решения.

Направен е анализ на управлението на знакови международни кризи в последните десетилетия. При това са разкрити основните тенденции в актуалната политика за сигурност, която се повлиява най-вече от икономическата преориентация на държавите в „многополюсния“ свят.

Определени са ключови закономерности, свързващи състоянието, проблемите и възможните перспективи пред кризисния мениджмънт в съвременния свят. Използвани са резултати от мениджмънта на международни кризи, осъществяван с участието на ЕС и НАТО за определяне на най-добри управленски практики и условията за успешно

разрешаване на съвременни кризи. Особено внимание се отделя на влиянието на информационните условия върху моделите на кризисен мениджмънт.

Не на последно място е разкрита ролята на въоръжените сили в разрешаването на съвременните кризи. За условията на Република България са определени изисквания към въоръжените сили за успешна реализация на водещите модели за мениджмънт на международни кризи и състоянието на междудържавните отношения.

2.1. Decision Making Process in Peace Time With Real Risks and Threats for Security. Journal of Mining and Geological Sciences, бр. 63/2020. ISSN 2682-9525 (print), ISSN 2683-0027 (online), в НАЦИД, под номер ID: 3613

При извънредно положение е резонно да се постави въпросът за използване на въоръжените сили. Отговорите се насочват към ресурса, с който те разполагат. Органите за управление на въоръжените сили притежават несъмнени способности за прилагане на разнообразни управленски процедури и много бързо биха могли да ги изпълнят със съдържание от невоенен характер. Тези способности са част от управленския капацитет на държавата и затова е целесъобразно да бъдат използвани в трудните за страната условия. Статията обосновава възможността за повишаване ефективността на управленските решения при въведено извънредно положение чрез процеса на планиране във въоръжените сили.

По този начин се обосновава възможността за използване на конкретни управленски механизми от органите за управление на въоръжените сили в практиката за разрешаване на разнообразни кризисни ситуации.

Предложен е модел за контрол на пандемичната обстановка, възникнала с разпространението на вирусната инфекция от COVID – 19 чрез прилагане на механизма за оценка на операциите. Този механизъм позволява да се следят множество показатели и отчитат измененията в техните стойности.

2.2. Geo-strategic Premises for Contemporary Conflicts. Journal of Defense Resources Management, Volume 6, Issue no.1 (10), 61 - 66. Брашов, Румъния, 2015. ISSN: 2068-9403, eISSN: 2247-6466, ISSN-L:2247-6466.

Статията разкрива промени в ролята на геополитическите и геостратегическите фактори на средата на сигурност в съвременния многополюсен и конфликтен свят. Анализът на конфликтните ситуации и влиянието на редица нововъзникнали фактори позволява да се очертаят необходимите условия за справяне с много от предизвикателствата на нашето време. Направена е връзка между съществуващите гео-политически концепции и гео-стратегическите действия на световните и регионални сили, оформящи международните отношения след края на Студената война. На тази основа е обоснована възможността за прилагане и усъвършенстване на стратегията за селективен отговор, която обхваща разнообразен набор от инструменти с оглед поддържане на постоянна връзка между управлението

на страната и националните интереси и комбинира консенсусни въпроси с предизвикателства пред сигурността. Статията обосновава необходимостта от промяна на управленските модели на национално ниво за разведряване на съвременните междудържавни отношения и мирно балансиране на растящия брой на противоречията и предизвикателствата пред сигурността.

2.3. The security concepts for stable international environment. EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE „CAROL I”, 44 - 48 стр., 2008. Румъния, Букурещ, Volume 1, ISSN 2065 – 1244. <https://cssas.unap.ro>, Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României, INDEX COPERNICUS, WORLDCAT, AJD, KVK databases

Докладът ревизира категоричния апарат в сигурността. Популярното значение на „националната сигурност“, „международната сигурност“ и „глобалната (световна) сигурност“ се променя в посока на препокриване. Националната сигурност става все по-зависима от политиката, която провеждат международните организации. Все по-трудно може да се говори за сигурност на отделна държава. Всяка суверенна страна в днешно време се разглежда като част от международната общност, което поставя системата и за национална сигурност в зависимо състояние от системата или системите за международна сигурност.

Изведени са обобщения, имащи методологично и теоретично значение за водещите концепции на националната сигурност. Визирани са промени в сигурността относно: по-големия ѝ обхват; усложнените връзки между нейните домейни; голямото разнообразие на средствата, които се използват за защита на националните интереси и преобладаващите кооперативни форми за реализиране.

Публикуваните резултати в доклада разграничават старите от новите концепции за сигурност и доказват тенденцията за мирно съществуване на държавите с епизодично избухване на множество малки и краткотрайни войни. Промяната в концепциите за сигурност извежда на преден план икономическата сигурност, въпреки отделянето на значителни средства за въоръжените сили.

3.1. Роля на кризите в международните отношения. Военен журнал 2019, бр.3, стр. 5-12. ISSN 0861-7392.

Статията анализира промяната в международните отношения след преодоляване на кризисна ситуация. Обосновава се и се доказва тезата, че международните кризи създават нови форми на влияние в геополитиката. Въпреки опасността от войни и военни конфликти при международни кризи се използват изключително мощни и най-модерни оръжия за по-добро

позициониране в геополитическото пространство и последващо извличане на икономически ползи.

Чрез икономическия ефект се доказват редица закономерности при управлението на кризи от голям мащаб и се обосновава водещата роля на кризисния мениджмънт пред военната стратегия като механизми за защита на националните интереси.

Определени са основните характеристики на съвременните международни кризи и са направени теоретични обобщения за тяхната роля в междудържавните отношения. Чрез кризисния мениджмънт, който не изключва употребата на военна сила или заплахата от употреба на военна сила за разрешаване на кризисната ситуация, се създават относително по-справедливи отношения спрямо отношенията по време на война.

3.2. Науката и съвременната употреба на военна сила. Сборник доклади от годишната научна конференция на факултет „Национална сигурност и отбрана“ 2017, стр. 64 - 68, ISBN 978-954-9348-92-7.

В доклада се анализира съвременната употреба на военна сила във връзка с развитието на науката и технологичния напредък. Представят се аргументи за съответствието между общественото развитие и състоянието на въоръжените сили. Основните резултати от анализа обосновават логиката на използването на военна сила от различните субекти в международното пространство.

С навлизането на компютрите в науката се увеличи скоростта на научните изследвания. Появиха се нови научни подходи и методи на научни изследвания, които увеличиха динамиката на общественото развитие и следователно на сигурността.

Разкрива се действието на определени закономерности в модернизацията на въоръжените сили и нарасналата разпределителна роля на държавата в съвременните условия за регулирането на този процес, предвид на нейния монопол над отбранителните способности.

Обосновано е увеличеното търсене на така наречените „опитни полета“ за тестване на новите оръжия и боеприпаси в страни със слаба държавност (провалени държави).

Доказва се, че с външни за съответната страна модели на държавно управление, което не съответства на етапа от развитието на обществените отношения, в който се намира, се задълбочават различията между гражданските и военните ценности, развиват се корупционни практики, създава се технологично несъответствие в отбранителните способности и се достига до въоръжен конфликт. Това формира риск в междудържавните отношения и поражда нетрадиционни форми на противопоставяне.

3.3. Връзки между теорията и практиката в съвременните войни. Сборник доклади от годишната научна конференция на факултет „Национална сигурност и отбрана“ 2016, стр. 5 - 9, ISBN 978-954-9348-84-2.

Докладът анализира редица промени в прилагането на военна сила за постигане на определени политически намерения в съвременни условия. Той дава отговор на въпроса за съответствието между провежданите политики и практиката на въоръжените сили чрез теориите за възникване и водене на войната. Отчита голямо разминаване на политическата и военна експертиза за защита на обществения интерес.

Доказана е водещата роля на теоретичната подготовка в мирно време по отношение на практиката във време на война. Противното се свързва с допускане на стратегически грешки и непредвидими рискове за цялото общество.

Въз основа на характеристиките на съвременните войни и военни конфликти се обосновават изисквания към системата за командване и управление, в която се откроява целенасочената подготовка на широк кръг от ръководители на държавни структури и експерти по въпросите на сигурността и отбраната. Връзката между теория и практика за прилагането на военна сила е необходимо условие, което се формира от стратегическата култура на обществото.

Докладът доказва, че за решаването на частни въпроси, в обхвата на сигурността и отбраната, се използва теоретичен или практически подход. Единият насочен към целите, другият към ресурсите. Резултатите могат да бъдат синхронизирани въз основа на стратегическите знания и опит в органите за управление.

3.4. За трансформацията на въоръжените сили в съвременната среда за сигурност. Военен журнал 2015, бр. 1, стр. 73 - 81. ISSN 0861-7392.

Статията разкрива значението на процеса на трансформация на въоръжените сили от методологична гледна точка. Анализирани са основните фактори, влияещи на трансформацията за позициониране на процеса над военно-стратегическото ниво на управление и обхват на възможните рискове в съвременната среда за сигурност.

Доказва се, че трансформацията на въоръжените сили произтича от системата за колективна отбрана на НАТО, но не касае само въоръжените сили. Обект на адаптиране се оказва системата за отбрана на страната. По такъв начин се развива смисловото значение на трансформацията като специфичен категориен апарат на системата за командване и управление. Създават се условия за обективна оценка на условията на средата за сигурност, която чрез процеса на трансформация на въоръжените сили да

доведе до изграждане на реални отбранителни способности.

Изследван е процеса на трансформация в НАТО и е определена закономерност в неговото прилагане за нашата страна. По-конкретно, в нашите документи, трансформацията директно се ориентира към въоръжените сили с водещ критерий за ефективност – оперативната съвместимост. Предложено е от рамката на процеса в НАТО да се премине през системата за отбрана на страната и от там – към модернизацията на въоръжените сили. Оперативната съвместимост да не се поставя като водещ критерий на входа на процеса, а на неговия изход, тогава когато могат да се оценят завършените оперативни способности.

3.5. Предизвикателства пред политиката за сигурност и отбрана. Сборник с доклади на ВСУ "Черноризец храбър", 2014, стр. 28 - 39, ISSN 1313-7263 (кн. 26, серия "Юридически науки и обществена сигурност").

В доклада се застъпва тезата, че ако икономиката на една страна е мотора на нейното развитие, то отбраната обединява обществото около националните интереси и легитимира властта в държавата. Тази теза се обосновава чрез стратегията за национална сигурност и националната отбранителна стратегия, свързани помежду си с политиката за отбрана на страната.

Главно предизвикателство за секторната политика се оказва баланса между необходимите отбранителни способности за функциониране на системата за национална сигурност и изпълнение на поетите ангажименти към системата за колективна отбрана, от една страна, и възможностите на страната да осигурява и развива тези способности в дългосрочен план, от друга.

Във връзка с посочената теза се доказва, че предизвикателствата пред политиката за сигурност и отбрана са ориентирани към гражданско-военните отношения в страната. Анализирани са някои от тенденциите в развитието на тези отношения и е констатирано несъответствие между провежданата отбранителна политика и ресурсите за отбрана. Корените на повечето проблеми се оказва, че са от управленско естество.

3.6. 20 години факултет "Национална сигурност и отбрана". Военна академия "Г. С. Раковски", ISBN 978-954-9348-55-2, 2014, 12 стр. Съавтор: колектив

Книгата маркира развитието на факултет „Национална сигурност и отбрана“ като съставна част на военнообразователната система в страната. Надгражда информацията за дейността на факултета за периода – от 2004 г. до 2014 г. С конкретни данни, по катедри, се обосновават резултатите от учебната и научната дейност. Разкриват се връзките на факултета с други структури и елементи от системата за национална сигурност.

Изданието е продукт на колективни усилия. Обхваща историята на факултета, настоящето и перспективите за развитие. Претенциите за авторство се отнасят до описанието на текущото състояние на факултета и някои от перспективните направления за неговото развитие.

Важен акцент на публикацията е докаже ангажираността на факултета с формирането на адекватна, съответстваща на българските реалности, управленска култура и разбира се, да повиши самочувствието на академичния му състав.

3.7. Развитие на въоръжените сили чрез търсене на ново качество. Военен журнал 2014, бр. 1, стр. 62 - 68. ISSN 0861-7392.

Статията представя аргументи в подкрепа на качествените показатели при анализа на възможностите за модернизация на въоръжените сили.

Използван е системен подход за изследване на процеса за модернизация на въоръжените сили. Доказано е, че количествените съкращения на личен състав и техника във въоръжените сили не са достатъчно условие за повишаване на качествените показатели на отбранителните способности на страната.

В доказателствената част стои анализ на промените в условията на сигурност и връзката на процеса за изграждане и развитие на въоръжените сили с конкретните промени.

Очертани са важни закономерности за придобиването на нови отбранителни способности, кореспондиращи с императивите за способност. Тези закономерности поставят времеви хоризонт за отчитане на качествените показатели към всяка способност и предявяват претенции към подготовката на въоръжените сили за планиране и водене на операции. Трябва да се разбере от широк кръг експерти, че новата техника не означава нови способности за отбрана, а планирането и обучението принципно изпреварват проектите за модернизация.

3.8. За оперативното изкуство. Военен журнал 2012, бр. 2, стр. 5 - 14. ISSN 0861-7392

Статията е посветена на смисъла и значението на категорията „оперативно изкуство“. Разбирането за категорията „оперативно изкуство“ е ключово за функционирането на системата за командване и управление на въоръжените сили. Съществуват различни гледни точки, теоретични разработки и практически примери, които доказват нееднозначното разбиране и употреба на понятието „оперативно изкуство“. То се развива, усъвършенства и променя с практиката по време на военните операции, на стратегическо, оперативно и тактическо ниво на управление.

Анализите са категорични, че се използват смислови значения от

миналото и настоящето, без да се дава сметка за промените в отбранителната политика на страната и формите за използване на въоръжените ни сили. Поради тези причини в статията се предоставят аргументи в подкрепа на актуалния смисъл и съдържание на категорията „оперативно изкуство“.

Детайлите сочат, че липсата на единомислие и еднозначно разбиране само на едно понятие може да играе деструктивна роля в практиката на система, изградена с десетилетия. В този смисъл се доказва водещата роля на теоретичната подготовка за провеждането на каквито и да било промени във въоръжените сили.

В статията са формулирани изводи и препоръки за развитие на оперативното изкуство у нас чрез специално научно и учебно звено, в пряка връзка с практиката на Съвместното командване на силите. Изводите насочват и към създаването на един общ модел за планиране на операциите във въоръжените сили.

3.9. Security Threats in the Black Sea – Balkan Region. The Magazine of Joint Force Training Centre, Bydgoszcz, Poland, 2012, 22 - 24 p. ISSN 2084-8358

Статията представя регионален анализ на сигурността и спецификата на заплахите от военна гледна точка. Разкрити са редица културни особености на населението в Черноморския регион и на Балканите, които са се формирали с векове и стоят в основата на стратегическото поведение на отделните общества.

Обосновани са причините за конфликтността в региона и тяхното използване от външни сили за прокаране на гео-политическите и гео-икономическите си интереси.

Формулирани са изводи и препоръки за интегриране на обществата на база международните организации за сигурност.

3.10. Afghanistan Military Education System as a Factor for Rebuilding Governance of the Country. The Magazine of Joint Force Training Centre, Bydgoszcz, Poland, 2012, 34 - 36 p. ISSN 2084-8358

Статията е базирана на емпирично изследване на военнообразователната система на Афганистан, в рамките на програмата DEEP на НАТО. Тя отразява спецификата в условията на страната и децентрализирания подход на страните членки на Алианса за оказване на помощ, в подкрепа на държавността в Афганистан.

Обоснована е тезата, че такъв вид помощ е с високи разходи и ниска ефективност. Военнообразователната система на всяка страна трябва да се управлява от националното ръководство, което носи политическата отговорност за взетите решения. Само при такова условие системата може да допринесе за укрепването на държавността, а не както в случая с

Афганистан една нация да е отговорна за подготовката на войниците, друга – за сержантите, а трета – за офицерите.

В статията се оценява положително инициативата на НАТО да обучава афганистанските ръководители, командири и преподаватели в различни курсове, в рамките на програмата за подпомагане на обучението (DEEP), с обща позиция на страните членки. Прогнозира се намаляване на разходите в тази посока и намаляване на националното влияние върху страната.

3.11. Усъвършенстване на подготовката на експерти по национална сигурност в условия на икономическа криза. Годишник на Военна академия "Г. С. Раковски", София, 2013, факултет "Национална сигурност и отбрана", стр. 9 - 18, ISSN 1312-2983

Подготовката на експерти по национална сигурност е непрекъснат и труден процес. При забавено икономическо развитие или при криза се възприема за естествено да се намалят разходите в системата за национална сигурност. Но всъщност проблемите и противоречията изискват експертиза, която може точно да оцени неприемливите условия на сигурност за обществото и да предложи решения за стабилизиране на ситуацията. От икономическа криза не се излиза само с икономически средства.

Докладът предлага изводи от дейността на системата за национална сигурност в условия на икономическа криза и препоръки към обучението на експерти по национална сигурност и отбрана. Приоритетни се оказват дисциплините, изучаващи мениджмънта на сигурността и планирането на отбраната, базирано на способности.

Предвид на международния характер на съвременните икономически кризи се доказва необходимостта от обучение на експерти по национална сигурност в конкурентна среда, в учебни групи, с представители на различни страни. Особено значение придобива обучението в програми на НАТО и ЕС.

3.12. Адаптиране на системата за отбрана към съвременните заплахи. Сборник от доклади на Военна академия "Г. С. Раковски", София, 2011, факултет "Национална сигурност и отбрана", стр. 7 - 12, ISBN 978-954-9348-31-6

В доклада се анализират причините за промени в системата за национална сигурност и в частност – системата за отбрана на страната. На тази основа се съпоставят резултатите от управленските решения, видими в разработените и приети стратегически документи за развитие на страната.

Разкрито е действието на определени закономерности в общественото развитие върху системата за отбрана на страната. Посочени са аргументи в подкрепа на взетите решения за модернизиране на управленския апарат, в унисон с утвърдени практики в европейските страни и НАТО.

3.13. Обучението във факултет "Национална сигурност и отбрана" - принципи и проблеми. Сборник доклади на научна конференция на Военна академия "Г. С. Раковски", 2010 стр. 31 - 37, ISBN 978-954-9348-20-0.

Докладът разкрива спецификата на обучението във факултет „Национална сигурност и отбрана“. Обосновани са различията на това обучение спрямо останалите звена във военнообразователната система.

Анализът на учебния процес във факултета разкрива закономерности, които могат да бъдат използвани за принципи в развитието на учебните планове и програми и за усъвършенстване на академичния състав. Тези закономерности имат определена методологично и теоретично значение за управление на знанието в една от най-динамичните области – „Сигурност и отбрана“.

Въз основа на формулираните изводи са определени редица проблеми и са направени препоръки за развитието на академичния състав във факултета. За привличане на талантиви преподаватели, които да се впишат във високите изисквания към и на обучаемите е необходима подкрепа за факултета както от академичното ръководство, така и от най-високо – политическо ниво на управление.

3.14. Роля на военно-образователната система за реализиране на Стратегията за национална сигурност на Р. България. Сборник доклади на научно-методическа конференция на Военна академия "Г. С. Раковски", София, 2010, 11 стр. ISBN 978-954-9348-23-1.

Докладът позиционира военнообразователната система в системата за национална сигурност от гледна точка на подготовката на експерти. Логиката, която следва, е синтезирана в популярната фраза: „не прави нищо, докато не си наясно какво правиш...“

Обоснована и доказана е тезата, че за реализиране на Стратегията за национална сигурност е необходим критичен минимум от подготвени кадри във всички държавни структури. Обратното създава условия за връщане назад, забавяне на развитието и дезинтегритет. Интелектуалния капацитет е в основата на прилагането на стратегии и функция на военнообразователната система.

3.15. Промените в нормативната уредба и новите предизвикателства пред отбранително-мобилизационната подготовка на страната. Политика за сигурност и отбрана - актуални проблеми на националната и международната сигурност. Военна академия "Г. С. Раковски", София, 2010, стр. 182 - 186, ISBN 978-954-9348-24-8.

Докладът, в съавторство с доц. Кирил Кирилов, разкрива връзките между „опасност“ и „способност“ в теоретичен и приложен аспект на

управленските решения. Анализирани са базовите закономерности, формиращи природата на войната и новите средства и форми на нейното проявление. Акцентираща се върху стратегията като източник на материална сила, една нейна не много популярна същностна черта.

Комбиниранни са резултатите от изследване на Националната отбранителна стратегия, Закона за отбраната и въоръжените сили и други нормативни документи и са изведени препоръки за тяхното синхронизиране в контекста на отбранително-мобилизационната подготовка.

Предложени са конкретни решения по адрес на отбранителната политика на страната за планиране и организиране на гражданските ресурси за отбрана.

3.16. Войната между Русия и Грузия – военностратегически анализ. 100 години независима България. Военно издателство ЕООД, 2009, стр. 42 – 51, ISBN 978-954-509-425-5

Докладът представя войната между Русия и Грузия като възможна геостратегически и абсурдна (невъзможна) военностратегически. И самият факт, че може да се случи, доказва необратимия характер на стратегическите грешки. Такива грешки обикновено са в резултат от еднолични или субективни решения, често пъти взети под силното информационно въздействие на опонента.

Докладът развива тезата за непрекъснато нарастване на ролята на военното разузнаване и за разширяване на неговия обхват в условията на развитие на т.н. информационни общества.

Формулирани са изводи и препоръки за управлението на отбраната в нашата страна, предвид нейната позиция в региона и поетите ангажименти в НАТО.

3.17. Националната военна стратегия – баланс на амбиции и способности. Годишник на Военна академия „Г. С. Раковски“ „Националната военна стратегия – баланс на амбиции и способности“. 2009, стр. 10 – 22, ISSN 1312-2983

Докладът обосновава необходимостта от създаване на национална военна стратегия, в отговор на неблагоприятните регионални условия за развитие на страната.

Разкрити са тенденциите в промяната на средата на сигурност, които установяват военна слабост и икономическа изостаналост на региона и в частност на страната. За принос към системата за колективна отбрана и гарантирана вътрешна сигурност на страната, тя би трябвало да се управлява балансирано.

Анализирани са възможностите за балансирано развитие около националните интереси чрез прилагане на инструментите и механизмите в Националната военна стратегия. Формулирани и обосновани са принципите

на военната стратегия с оглед изграждането на адекватни на икономическото състояние на страната отбранителни способности, които да са гарант за жизненоважните национални интереси.

Формулирани са изводи, свързващи политическите намерения със структурата на въоръжените сили, които създават рамката за отбранителното планиране.

3.18. Стратегия за отбрана на страната и методи за нейното актуализиране. Военен журнал, София, 2008, бр. 4, стр. 35 - 43 ISSN 0861-7392

Хората обикновено отнасят стратегията за отбрана на страната към задачите и плановете на въоръжените сили за отразяване на евентуална агресия. В статията се представят редица теоретични обобщения, които разкриват същността на стратегията за отбрана на страната в много по-широки рамки. Анализирани са съдържанието на тази стратегия и е потвърдено, че тя произтича от определени национални интереси и ангажира цялото общество с тази неотменима държавна функция.

Представени са резултатите от използването на различни методи за изследване и формулиране на стратегии. Предложени са три доказани в практиката метода, които кореспондират със стратегическия контекст, изразяващ се с цел, начини и средства. Системен подход, количествено-качествените анализи и трансформационните модели се отличават със своята ефективност в съвременни условия.

Доказва се, че процеса на планиране на отбраната включва анализ на заплахите, но това не удовлетворява стратегическите изисквания. Обосновава се необходимостта от планиране, базирано на способности, което може да покрие стратегическите амбиции за отбрана на страната.

Всъщност е предложен инструментариум за актуализиране на стратегията за отбрана на страната, който позволява на органите за управление да решават възникнал проблем по начин, който може да бъде синхронизиран с модела за вземане на решения в НАТО.

3.19. Постулатите или предпоставките на теорията за голямата стратегия. Годишник „Военната стратегия и предизвикателствата на XXI век“. Военна академия "Г. С. Раковски" 2008 г., стр. 122 – 132. ISSN 1312-2983

Понятието стратегия бележи прекомерна употреба във всички сфери на обществения живот и управленската дейност, и до голяма степен губи от своето първоначално определено значение.

Докладът обосновава връзката между модела на стратегическо мислене и смисъла на стратегиите. Акцентира върху теорията на стратегията и разкрива атрибутите на всяка стратегия. Формулира постулати, от които могат да се ориентират читателите и да се ръководят стратезите в своята

дейност.

Представените петнадесет постулата създават условия за намаляване на смисловите различия в понятието стратегия. Те, като своеобразни аксиоми, са систематизирани от редица научни трудове, проникващи до най-дълбоките корени на стратегическото мислене. Постулатите отразяват опита, извлечен от практиката по време на война.

Постигнатите резултати са в съавторство.

3.20. Формулиране на основни аспекти от националната военна стратегия. Военен журнал, София, 2008, бр. 5, стр. 18 - 25, ISSN 0861-7392

Статията аргументира тезата, че националната военна стратегия има своя логика, която може да бъде представена чрез спазването на определени закономерности при нейното формулиране.

Необходимите условия за формулиране на такъв тип стратегии се свързват с достъпа до стратегическа информация и спазването на определени принципи при вземането на стратегически решения. Направено е допускане, че формулирането на национална военна стратегия е своеобразно вземане на стратегическо решение.

Обоснован е първостепенния характер на целите за всяка стратегия и е предложен алгоритъм за техния анализ. Доказано е, че националната военна стратегия визира системата за отбрана на страната и затова решенията, които предлага, са плод на държавното управление.

Не на последно място е предложено националната военна стратегия да определя направленията за развитие на самата стратегия. Този аспект обикновено липсва в стратегическите документи и затруднява тяхната актуализация.

4.1. Промени в геополитическата стратегия на САЩ. Глава от „Аспекти на сигурността“. Издание на Дипломатическия институт при МВнР, 2012. ISBN 978-954-92381-7-4, стр. 197 – 214.

Публикацията представлява част от колективен труд и е разработена в съавторство.

Изследването анализира промените в геополитиката на САЩ с оглед на бъдещото състояние на глобалната сигурност. Наред с пренасочването на своите геополитически усилия от Европа към Азиатско-тихоокеанския регион, САЩ продължиха своето присъствие в Близкия Изток, запазвайки доминиращата си роля в НАТО. Това активизира външните политики на Русия и Китай за балансиране на силите и предизвика промени в техните военни стратегии.

В публикацията са описани зависимости между използваните икономически и военни средства в съвременната геополитика, които

доказват определени тенденции в преразпределянето на зоните на влияние между водещите световни сили. Тези тенденции играят ключова роля по отношение на стратегическото планиране, развитието на въоръжените сили в световен план и тяхното дислоциране.

Промените от военен характер винаги създават усещане за нестабилност и повишен риск за националните интереси, който увлича по-малките страни в противоречия и конфликти.

Публикуваните резултати имат прогнозен характер за развитието на въоръжените сили на страната.

4.2. Теоретични основи на националната военна стратегия. теми N 1, 2 и 3: Теоретични аспекти на военната стратегия; Същност и съдържание на националната военна стратегия; Формулиране на основни аспекти от националната военна стратегия. Военна академия „Г. С. Раковски“, 2009. ISBN 978-954-9348-14-9, стр. 5 - 13; стр. 14 - 21; стр. 37 - 42.

Трите глави в колективния труд на катедра „Военна стратегия“ обобщават ролята на военностратегическите знания в направление „Военно дело“, разкриват действието на военната стратегия за защита на националните интереси и предлагат методически основи за формулиране и промяна на конкретна стратегия.

Предвид управленската функция на всяка стратегия се предлага нова концепция за изследване и използване на стратегиите. Представянето на военната стратегия като управленски механизъм, свързващ политическите идеи с реалните и потенциалните ресурси на страната за водене на война, създава допълнителни възможности за анализ и проверка на ефективността на процеса за вземане на стратегически решения.

Националната военна стратегия е представена като функция на развитието на страната. Формулираните изводи и заключения спомагат, от една страна, за развитието на теорията за изграждане и развитие на въоръжените сили в системата за отбрана на страната и от друга, подпомагат създаването и синхронизирането на доктриналните документи, касаещи използването на въоръжените сили.

Теоретично са обосновани показателите, които трябва да засегне военната стратегия на страната и принципите за нейното формулиране, с пояснения за тяхното практическо приложение.

Представените публикации са насочени към изучаването на актуални теоретични и приложни проблеми в област на висшето образование „Сигурност и отбрана“, професионално направление „Национална

сигурност“ и професионално направление „Военно дело“. Те са разпределени в четири групи:

1. Мениджмънт на кризи (1.1, 2.1, 3.1);
2. Национална сигурност (2.2, 2.3, 3.5, 3.9, 3.16, 4.1);
3. Стратегия за отбрана на страната (3.2, 3.3, 3.4, 3.7, 3.8, 3.12, 3.15, 3.17, 3.18, 3.19, 3.20, 4.2);
4. Военнообразователна система (3.6, 3.10, 3.11, 3.13, 3.14).

София
__ .11.2020 г.

полк. доц. д-р

Георги Димов